Utdanningsplan - leger i spesialisering, gastrokirurgi

Innholdsfortegnelse

1. Hensikt og målsetting 3
2. Tidslinje for spesialiseringsperioden 3
2.1. Beskrivelse av avdelingen og seksjonen 3
2.2. Utdanning 4
2.3. Veiledning og faglig utvikling 5
2.4. Supervisjon 5
2.5. Felles kompetansemål (FKM) 5
2.6. Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål og egnethet 6
2.7. Internundervisning 6
2.8. Forskningsaktiviteter 7
2.9. Evaluering og revisjon av utdanningsplanen 8
3. Vedlegg 8
3.1. Individuell utdanningsplan 8

1. Hensikt og målsetting

Hensikten er å sikre at utdanningen av spesialister innen gastroenterologisk kirurgi ved Sykehuset Østfold (SØ) skjer innen faglige forsvarlige rammer og på en måte som sikrer tilstrekkelig kvalitet og gjennomstrømming i utdanningsløpet.

Utdanningsløpet er 3 år, hvorav 1,5 år kan skje ved gastrokirurgisk seksjon SØ. Resterende gjøres på gruppe 1-sykehus, for eksempel OUS, som vi har et etablert samarbeid med.

LIS vil delta i alle seksjonens daglige aktiviteter som: visittgang, poliklinikk, operasjoner, vaktarbeid og gastrolab. Utdanningen vil foregå med supervisjon etter mester/svenn-prinsippet i tillegg til individuell utdanningsplan, veiledning, internundervisning, fordypning osv. som beskrevet nedenfor.

Utdanningsplanen gjelder for LIS ansatt i utdanningsstilling ved kirurgisk avdeling, og som har valgt gastrokirurgi som spesialitet. Det forutsettes at LIS har fullført utdanningsplanen i generell kirurgi eller ev. fullfører den parallelt. Utdanningsplanen gjelder også for overleger ved seksjonen og ev. annet personell som involveres i utdanning av LIS. Planen gjelder fra den dag den er godkjent og inntil den erstattes av ny godkjent plan.

I løpet av utdanningsperioden skal LIS tilegne seg kunnskap og ferdigheter som kreves til spesialistutdanningen innen gastroenterologisk kirurgi. Utdanningsplan skal sikre at forholdene legges til rette slik at LIS kan få gjennomført sin utdannelse slik den er beskrevet i normert spesialistforløp.

2. Tidslinje for spesialiseringsperioden

Utdanningsplan				
Tid av utdanning	Helseforetak	Sykehus	Avdeling/læringssted	Læringsmåte
0-1 år	Sykehuset Østfold	Kalnes/Moss	Gastrokirurgisk seksjon	Delta i arbeidsplan for LIS
1-2 år	Sykehuset Østfold	Kalnes/Moss	Gastrokirurgisk seksjon	Delta i arbeidsplan for LIS
2-3 år	Oslo Universitetssykehus	Etter avtale	Gastrokirurgisk seksjon	Delta i arbeidsplan for LIS

2.1. Beskrivelse av avdelingen og seksjonen

Kirurgisk avdeling er organisert under kirurgisk klinikk og har drift ved både Kalnes og Moss. Avdelingen har fem ulike fagseksjoner: Gastrokirurgi, urologi, karkirurgi, plastikk- og rekonstruktiv kirurgi og bryst- og endokrinkirurgi. Kirurgisk spesialisthelsetjeneste tilbys Østfolds befolkning (unntatt Rømskog). All øyeblikkelig hjelp mottas på Kalnes. Elektiv operativ og poliklinisk virksomhet ved alle lokasjoner.

Gastrokirurgisk seksjon har omfattende poliklinisk drift og operasjonsvirksomhet både på Kalnes og i Moss. 27 heldøgnsplasser på Kalnes og 5 heldøgnsplasser i Moss. All kolorektalkirurgi foregår på Kalnes. Døgnområdet består av 27 senger fordelt på 3 tun. I akuttmottak er 5 senger øremerket for pasienter med forventet kort liggetid, de fleste med gastrokirurgiske lidelser. I Moss utføres all dagkirurgi, avansert øvre abdominalkirurgi, bariatrisk kirurgi og ano-proktologi.
Opptaksområde er på over 300 00 innbyggere inklusive Vestby som har tilhørt Kalnes det siste året.
Seksjonens aktivitet omfatter hele det gastrokirurgiske feltet med unntak for lever/pankreaskirurgi og esofaguskirurgi. Totalt har gastrokirurgisk seksjon 10 operasjonsstuer hver uke og dessuten en akuttstue hver

dag på Kalnes (mandag- fredag). Den polikliniske virksomheten er meget høy og omfatter over 8000 konsultasjoner årlig.

Spesialister og LIS har kontorplasser i samme korridor. Ulike felleskontor med PC-arbeidsplasser. Hver lege har sitt eget låsbare skap. Faglitteratur tilgjengelig via SØs fagbibliotek.

Seksjonen har 10 spesialister som utgjør 10 årsverk. Spesialistene ved gastrokirurgisk seksjon inngår i 6-delt vaktordning med tilstedeværelse til kl. 20 på hverdager og dagtid i frem til kl. 17 på helger. Hjemmevakt etter dette.
Det er knyttet 10 -12 LIS stillinger til seksjonen. Utover dette 1-2 forskningsstillinger.

Kirurgisk avdeling har følgende vaktordning for LIS:

- LIS 1: Dekkes av LIS 1, 11-delt vaktsystem. Dekker alle døgnets timer.
- Primærvakt: Dekkes av LIS 2-3, 9-delt vaktsystem. Dekker alle døgnets timer.
- Sekundærvakt: Dekkes av mer erfarne LIS 2-3, 9-delt vaktsystem. Dekker alle døgnets timer.
- Teamleder kirurgi: Dekkes av de mest erfarne legene i spesialisering, 6-delt vaktsystem. Tilstedevakt til kl. 22 på hverdager og dagtid helg. Hjemmevakt etter dette.

2.2. Utdanning

Undervisningsutvalget ved kirurgisk avdeling består av representanter fra hver fagseksjon og 1 lege i spesialisering. Det avholdes minimum 4 møter pr år. Referat fra møtene oversendes avdelingssjef.
Utvalget skal sørge for:

- Utarbeidelse av undervisningsplan i generell kirurgi.
- At krav om undervisningstimer innfris.
- At veiledningssamtaler gjennomføres månedlig for alle leger i spesialisering, at veiledningen fungerer tilfredsstillende for LIS, og at alle leger i spesialisering utarbeider individuell utdanningsplan.
- Evaluering og utarbeide årsrapport for undervisningsvirksomhet
- Veiledere til nyansatte Leger i spesialisering
- Motivere for klinisk forskning
- Utarbeide oversikt over publikasjoner av leger i avdelingen
- Ha oversikt over forskning som utføres av leger i avdelingen.
- Deltakelse ved tilsyn – eksterne og interne hvor legetjenesten er involvert.

Kirurgisk avdeling sørger for at det utarbeides en individuell utdanningsplan med et utdanningsløp i samråd med legen og at planen revideres ved behov.

Når LIS starter spesialiseringen innen det gastrokirurgiske fagfeltet begynner man med 6-8 måneder i Moss. Avdelingen har 6 operasjonsstuer til dagkirurgi (brokk, galler, ano-proktologi), avansert øvre abdominal kirurgi og bariatriske operasjoner samt avansert ano-proktologi i Moss. Selvstendig poliklinikk med spesialist ved siden av som samtidig har poliklinikk og tilgjengelig for spørsmål og råd.

2 måneder er satt av til gastrolab og det er et strukturert utdanningsprogram utarbeidet med initial simulatortrening, kursing/SADE-kurs og rikelig med tid satt av til øvre og nedre endoskopier under nøye supervisjon av spesialist.

Etter 6-8 måneder starter LIS på Kalnes hvor elektiv kolorektalkirurgi og øyeblikkelig hjelp-operasjoner utføres. Poliklinikk på Kalnes utføres samtidig med spesialist. Annenhver fredag har gastrokirurgisk seksjon seksjonsmøte og annen hver fredag komplikasjonsmøte. LIS deltar og gis mulighet til å ta opp og drøfte pasientkasus. Komplikasjoner gjennomgås regelmessig med aktiv deltakelse av LIS. Hver tirsdag har

avdelingen MDT-møte og grenspesialist holder i pasientpresentasjon og deltar aktivt i vurderinger av videre utredning/behandling.

Fagdager har avdelingen for gastrokirurgi en dag/måned og LIS er ansvarlig for arrangering av disse. Vi følger et program som løper over 2 år og dekker stort sett samtlige felt innen gastrokirurgi med inviterte eksterne og interne forelesere og pasientkasus.

Grunnkurs i forskning holdes hvert år med obligatorisk deltakelse for LIS, det oppmuntres aktivt til forskning i Sykehuset Østfold.

2.3. Veiledning og faglig utvikling

Det er vedtatt i Sykehuset Østfold at alle LIS skal ha oppnevnt en veileder. Veileder og LIS har ansvaret for at det gjennomføres planlagte veiledningssamtaler. Årlig skal det gjennomføres minimum 10 individuelle veiledningssamtaler som dokumenters i Kompetanseportalen Dossier. For at veiledning skal skje regelmessig og i henhold til plan, er det avsatt tid i arbeidsplan både for LIS og veileder. For å nå en del av målene i Felles kompetansemodul (FKM) gjennomfører LIS to obligatoriske gruppeveiledninger og et forskningsseminar. Gruppeveiledningene vil bestå av følgende temaer som i tillegg har med seg elementer i systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse:

- Kvalitet, pasientsikkerhet, lovverk og etikk
- Kommunikasjon, medvirkning, samhandling og opplæring

Vurdering av LIS gjennomføres gjennom supervisjon, evalueringskollegium og veiledning. Vurdering gjøres i tett dialog med nærmeste leder, som har hovedansvar for godkjenningen av læringsmålene.

Det er satt av tid til fordypning 4 timer pr uke i arbeidsplan for LIS.

2.4. Supervisjon

Alle overleger i avdelingen er veiledere, og skal gjennomføre internt veiledningskurs. Kursene avholdes 4 ganger pr år ved sykehuset med utdannede interne instruktører.

2.5. Felles kompetansemål (FKM)

Felles kompetansemodul (FKM) i Sykehuset Østfold
FKM inneholder emnene:

- Etikk
- Forskningsforståelse
- Kommunikasjon
- Kunnskapshåndtering
- Kvalitet- og pasientsikkerhet
- Lovverk
- Pasient- og brukermedvirkning
- Samhandling
- Systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse

FKM skal integreres i hele utdanningsløpet til Leger i spesialisering (LIS) og samordnes i stor grad på foretaksnivå. SØ har hatt en arbeidsgruppe med representanter fra ulike spesialiteter i sykehuset til å beskrive læringsaktiviteter tilknyttet de enkelte læringsmål i FKM.

Læringsaktiviteter FKM
Læringsmålene i Felleskompetansemodul oppnås gjennom følgende læringsaktiviteter:

- **1:1-veiledning**
  Hver LIS 2/3 skal sammen med veileder gjennomføre og dokumentere i Kompetanseportalen Dossier, minimum 10 veiledningssamtaler i året. Estimert tidsbruk per gang er ca. 45 minutter.

- **Gruppeveiledning/seminar**
  SØ har på bakgrunn av gode erfaringer med LIS 1 valgt samme inndeling av fagområdene i felles kompetansemodul for gruppeveiledning/forskningsseminar som for LIS 1. Hver gruppeveiledning blir på tre timer og settes opp fire ganger i året, slik at LIS 2/3 skal kunne melde seg på når det passer. Hver LIS 2/3 gjennomfører én gruppeveiledning innen temaene «Kvalitet, pasientsikkerhet, lovverk og etikk» og «Medvirkning, opplæring, samhandling, kommunikasjon» i tillegg til forskningsseminaret.
- **Forbedringsarbeid (se under)**

Forbedringsarbeid:
SØ har vi besluttet at LIS 2/3 i løpet av sin utdanningstid gjennomfører et forbedringsarbeid etter følgende kriterier:

- Forbedringsarbeidet skal organiseres i drift som et prosjektarbeid som pågår over en viss tid
- Introduksjon til arbeidet (undervisning) kan skje enten via internundervisning/morgenmøter (favner da også overleger) eller via kurs/instruksjonsfilm
- Temaer til prosjekt initieres enten av klinikk, forskningsavdelingen eller LIS
- Godkjenning av prosjektarbeidet til LIS godkjennes enten av veileder eller leder/klinikkledelse

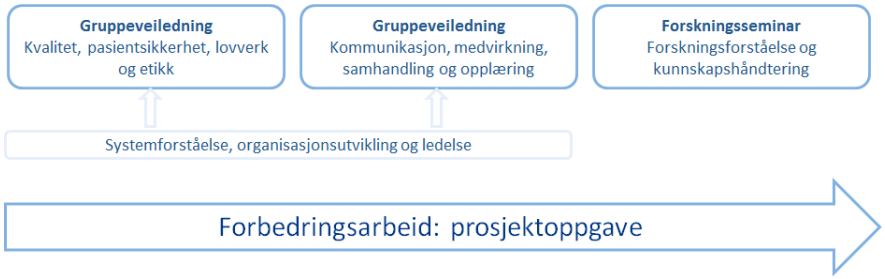

Veilederkurs for leger
Sykehuset Østfold tilbyr lokale veilederkurs fire ganger i året. Kurset går over én dag og tar for seg temaene supervisjon og veiledning. Veiledningskurset er obligatorisk for alle LIS.

Nasjonale kurs
Det er også krav til å gjennomføre noen nasjonale kurs

- Administrasjon og ledelse (30 timer)
- Sakkyndighetsarbeid

Klinisk drift
Praktisk trening i ulike temaer i FKM skjer også via klinisk drift.

2.6. Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål og egnethet

LIS dokumenterer i Dossier når læringsaktiviteten er gjennomført. Veileder godkjenner fortløpende i Dossier.

Overlegekollegiet holder månedlige møter hvor hver enkelt kandidat vurderes etter eget skjema. Tilbakemelding gis hver enkelt fra veileder.

2.7. Internundervisning

Kirurgisk avdeling har internundervisning hver fredag fra kl. 08.30 til 10.00.
Ansvaret for undervisningen rullerer mellom de ulike fagseksjonene, og hver seksjon har ansvar for å sette opp liste over temaer, basert på læringsmålene for hver spesialitet. Temaene rullerer således, slik at man kommer gjennom listen over læringsmål over tid. Det føres oversikt over temaer, forelesere og antall deltagere.

LIS deltar i daglig morgenmøte og pasientgjennomgang, som er felles på seksjonen, og deretter på seksjonsvis røntgen-demonstrasjonsmøte, hvor det diskuteres inneliggende, men også noen andre komplekse pasienter.

LIS2 og 3 har ansvar for fremlegging av pasienter til ukentlig multidisiplinært møte for kolorektale pasienter og er med i diskusjonen og informasjon av disse pasienten etterpå.

I tillegg til dette, har vi innført komplikasjonsmøter på gastrokir. seksjon kl. 08-08.30 hver annen uke, med gjennomgang av komplikasjoner og pasientkasus, og påfølgende diskusjoner. Dette bidrar til at vi får diskutert mange relevante problemstillinger, også mtp læringsmålene. De ukene det ikke er komplikasjonsmøte, er det fellesundervisning for hele sykehuset i 30 min.

Det er planlagt gjeninnføring av to gastrokirurgiske fagdager ila året, med undervisning for LIS og overleger, som også vil dekke flere av læringsmålene. Alle kandidater får fordypningstid gitt i arbeidsplan hvor forberedelser og etterarbeid etter undervisning utføres.

2.8. Forskningsaktiviteter

På gastrokirurgisk seksjon har 4 overleger PhD, samt 1 LIS 3 i gastrokirurgi.
Ytterligere 1 overlege og 1 LIS 3 gastrokirurgi er i PhD-løp.

Det er publisert flere artikler av legene ved avdelingen. I tillegg er vi blitt et «Center of Excellence» for ERAS, og flere av legene og sykepleierne har vært og er involverte i arbeid med dette. Alle elektive kolorektal pasienter som samtykker, registreres kontinuerlig i et eget EIAS–register, som brukes for kartlegging og forbedringsarbeid. Det har resultert i flere postere på ERAS verdenskongresser, og noen artikler, samt artikler ang. ERAS på gastrokirurgisk avdeling.

Det har også vært jevnlige innlegg på Kir Høstmøte. Seksjonen har deltagelse i NoStomaTrial.

Det oppfordres til deltagelse på internasjonale og nasjonale kongresser. Gjennomgang av artikler i internundervisning. Innlegg av LIS og overleger med forskningsbakgrunn i ulike undervisningssammenhenger på sykehuset.

Det er et ønske at alle utdanningskandidater skal være delaktige i ulike kvalitetsfremmende prosjekter i sin spesialistutdanning. Målet er at man på denne måten stimulerer til, og støtter opp, slik at noen av disse munner ut i PhD-løp. Det settes regelmessig av fordypningstid for LIS, slik at dette skal være mulig.

Kompetansen innad i sykehuset og avdelingen/seksjonen, er god. Dette gir mange muligheter for forskning, læring og utvikling.

Sykehuset Østfold (SØ) satser på forskning for å bidra til et bedre helsetilbud for pasientene samt utvikle viktig kunnskap og høyere kompetanse hos ansatte. Foregående forskningsstrategi (2014-2021) var å etablere solide forskningsmiljøer og god infrastruktur for forskning. Tiltakene førte til en betydelig økning i forskningsaktiviteten ved SØ. Nå ønsker man å beholde denne trenden. I tillegg vil man gjøre nye målrettede prioriteringer mot satsningsområdene.

Forskningsstrategien er utarbeidet i tråd med nasjonal helse- og sykehusplan 2020-2023, nasjonal handlingsplan for kliniske studier 2021-2025 og rapporten fra ekstern komite som har evaluert målsetningen og resultatene fra forrige strategiperiode ved SØ. De overordnede målene for perioden (2021 – 2027) er å:

- Styrke eksisterende forskningsmiljøer ved å jobbe mot satsningsområdene som står beskrevet i strategien.
- Øke forskningsaktiviteten slik at SØ blir blant de beste ikke-universitetssykehus i HSØ, målt med forskningspoeng.
- Øke antall kliniske behandlingsstudier for å innfri regjeringens mål om at «andelen pasienter i spesialisthelsetjenesten som deltar i kliniske studier er 5 prosent i 2025» og at «antall kliniske studier er doblet i perioden 2021-2025».

2.9. Evaluering og revisjon av utdanningsplanen

Avdelingen har ansvar for evaluering og revidering av utdanningsplan årlig i samarbeid med utdanningsansvarlig overlege og utdanningsutvalg kirurgisk avdeling.

3. Vedlegg

3.1. Individuell utdanningsplan

Slutt på Prosedyre